

روند قیمت جهانی نفت در هفته گذشته

وقتی ژئوپلیتیک بر قیمت چیره می‌شود

در حالی که بازار نفت تلاش می‌کند میان فرصت‌های دیپلماتیک و واقعیت‌های تنش‌زا تعادل برقرار کند، رویارویی‌های سیاسی در تنگه هرمز میان ایران، آمریکا و امارات، بازار را دچار بی‌ثباتی کرد. این تقابل نظامی-سیاسی، مانع از ریزش قیمت‌ها شد و هفته‌ای پر از نوسان را برای معامله‌گران رقم زد.

پایگاه اطلاع رسانی دریا و نفت: در میانه تشدید تنش‌ها در تنگه هرمز و انتشار خبرهای مرتبط با اصابت موشک، عملیات اسکورت نفتکش‌ها و طرح‌های متقابل ایران و آمریکا، بازار جهانی نفت یکی از پرتلاطم‌ترین هفته‌های خود در ماه‌های اخیر را پشت سر گذاشت.

نفت برنت که هفته گذشته تا سطح ۱۰۶ دلار عقب‌نشینی کرده بود، روز دوشنبه با عبور از ۱۱۴ دلار، جهشی نزدیک به ۶ درصد را ثبت کرد. نفت خام وست‌تگزاس اینترمدیت نیز از ۹۹ دلار و ۳۰ سنت به بیش از ۱۰۷ دلار رسید و افزایش بیش از ۵ درصدی را تجربه کرد. این رشد ناگهانی پس از اعلام خبر برخورد یک پرتابه به یک نفتکش در تنگه هرمز و هم‌زمان انتشار جزئیات طرح جدید آمریکا برای هدایت کشتی‌ها از این آبراه حیاتی رقم خورد. این تحولات نگرانی از اختلال در عرضه را تشدید کرد.

بر اساس گزارش‌ها، این برخورد اندکی پس از شروع طرح «پروژه آزادی» توسط دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، رخ داد. هدف این طرح، خروج ایمن کشتی‌های غیرهم‌پیمان و ازسرگیری عملیات تجاری اعلام شد. تهران نیز در واکنش هشدار داد هرگونه ورود نیروهای آمریکایی به تنگه هرمز با هدف قرار گرفتن روبرو می‌شود و به کشتی‌ها توصیه کرد بدون هماهنگی با ایران در این محدوده تردد نکنند. مقام‌های ایرانی اعلام کردند واشنگتن پاسخ خود به پیشنهاد ۱۴ بندی تهران را ارسال کرده است. این موضوع روزنه‌ای از امکان کاهش تنش در مسیر دیپلماسی باز گذاشت.

در روز سه‌شنبه، بهای نفت برنت با بیش از پنج درصد رشد به نزدیکی ۱۱۴ دلار در هر بشکه رسید و نفت WTI نیز تا حدود ۱۰۵ دلار صعود کرد. فرماندهی مرکزی ایالات متحده اعلام کرد نیروهای آمریکایی با مجموعه‌ای از پهپادها، موشک‌ها و قایق‌های کوچک ایرانی مقابله کرده و هم‌زمان عبور دو کشتی با پرچم آمریکا را تسهیل کرده‌اند. تشدید تنش‌ها پس از آن رخ داد که «پروژه آزادی» اجرا شد. هم‌زمان، امارات متحده عربی حمله پهپادی ایران را عامل آتش‌سوزی گسترده در منطقه صنعتی فجیره اعلام کرد و خبر داد از چهار موشک کروز، سه موشک رهگیری شده است؛ ادعایی که ایران رد کرده است.

قیمت نفت در روز چهارشنبه برای دومین روز متوالی کاهش یافت؛ بازاری که منتظر احتمال ازسرگیری عرضه خاورمیانه و روندهای مثبت دیپلماتیک بود. برنت با کاهش ۲ دلار و ۲۴ سنت (۲.۰۴ درصد) به ۱۰۷ دلار و ۶۳ سنت رسید و بهای WTI نیز با افت ۲ دلار و ۲۰ سنت (۲.۱۵ درصد) در سطح ۱۰۰ دلار و ۷ سنت معامله شد. این کاهش پس از اظهارات رئیس‌جمهوری آمریکا مبنی بر احتمال دستیابی به توافق صلح با ایران رخ داد. او ضمن اشاره به پیشرفت مذاکرات، به شکل غیرمنتظره‌ای اعلام کرد عملیات اسکورت کشتی‌ها در تنگه هرمز موقتاً متوقف خواهد شد. این موضوع سیگنالی بود که موجب تعدیل انتظارات ریسکی در بازار شد.

نفت در معاملات صبح پنج‌شنبه بخشی از افت روز گذشته را جبران کرد. برنت با ۷۸ سنت افزایش (۰.۸ درصد) به ۱۰۲ دلار و ۵ سنت رسید و WTI نیز با ۷۶ سنت رشد به ۹۵ دلار و ۸۴ سنت صعود کرد. این در حالی بود که هر دو شاخص روز چهارشنبه بیش از ۷ درصد سقوط کرده و به پایین‌ترین سطح دو هفته‌ای رسیده بودند. اما این بازیابی دوام نیاورد و در ادامه روز قیمت‌ها بار دیگر نزولی شدند؛ نفت خام به محدوده ۹۳ دلار و برنت به حوالی ۹۹ دلار عقب نشست. این افت قیمت ناشی از افزایش خوش‌بینی نسبت به احتمال توافق صلح و بازگشایی تدریجی تنگه هرمز بود. رسانه‌ها گزارش دادند آمریکا از طریق میانجی‌گری پاکستان یک تفاهم‌نامه یک صفحه‌ای برای پایان رسمی درگیری‌ها ارائه کرده و تهران نیز تایید کرده است این پیشنهاد در حال بررسی است. با این حال، رئیس‌جمهوری آمریکا هشدار داد هیچ توافقی نهایی نشده و پذیرش فوری آن از سوی ایران را بعید می‌داند.

روز جمعه قیمت نفت با بیش از یک درصد افزایش روبرو شد و روند سه‌روزه کاهش متوالی پایان یافت. برنت با رشد ۱ دلار و ۶۵ سنت (۱.۶۵ درصد) به ۱۰۱ دلار و ۷۱ سنت رسید و WTI با افزایش ۱.۴۴ دلاری (۱.۵۲ درصد) در سطح ۹۶ دلار و ۲۵ سنت معامله شد. در لحظات ابتدایی معاملات، رشد قیمت‌ها حتی از ۳ درصد نیز فراتر رفت. این جهش پس از آن ثبت شد که ایران اعلام کرد آمریکا یک نفتکش ایرانی، یک شناور دیگر و چند منطقه غیرنظامی را هدف قرار داده است؛ موضوعی که آتش‌بس شکننده را عملاً به حالت تعلیق درآورد.

در آخرین روز معاملاتی هفته، قیمت‌ها دوباره صعودی شدند. قیمت نفت خام با رشد ۱.۰۸ درصد به ۹۵.۸۳ دلار رسید و برنت با افزایش ۱.۴۸ درصدی در سطح ۱۰۱.۵۴ دلار معامله شد. تنش‌ها در تنگه هرمز بار دیگر تشدید شد. فرماندهی مرکزی آمریکا اعلام کرد دو نفتکش با پرچم ایران را که قصد ورود به یکی از بنادر ایرانی داشته‌اند متوقف کرده است؛ اقدامی که سطح ریسک امنیت انرژی در منطقه را بار دیگر بالا برد. تحولات هفته نشان داد بازار جهانی نفت بیش از هر زمان دیگری همچنان نسبت به رویدادهای امنیتی در تنگه هرمز حساس است. از برخورد پرتابه به نفتکش و اعلام طرح‌های اسکورت دریایی گرفته تا مذاکرات احتمالی صلح، هر رویداد ظرف چند ساعت باعث تغییرات چنددلاری در قیمت‌ها شد. گرچه زمزمه‌های دیپلماتیک برخی اوقات باعث کاهش قیمت‌ها می‌شود، اما تشدید سریع تنش‌ها نشان داد که ریسک امنیت انرژی همچنان غالب است. در مجموع، بازار در وضعیتی قرار گرفته که کوچک‌ترین اختلال در هرمز می‌تواند مسیر قیمت‌ها را تغییر دهد و به نظر می‌رسد این حساسیت در کوتاه‌مدت پابرجاست.